

Probă de lectură:**Jolanda Piniel, "Pribegie"(Die Verbannte), Editura Dörlemann, 2012****Copyright Dörlemann Verlag Zürich****Traducere din germană de Adina Olaru**

Rezumat: De ce au plecat bunicii la vremea respectivă în România? Și de ce a fost trimisă mama, la numai patru ani, singură, la rudele din Elveția? Nici bunica, nici mama nu vor să îi povestească Deborei despre trecutul lor. Așa încât, într-un final, tânăra femeie se hotărăște să plece de una singură la București, cu memoriile bunicului său de sorginte germană în bagaj.

„Unde ești?”

„Auzi București-ul?”

Am îndreptat receptorul către stradă.

„Serios?”

„Nu mă crezi?”

În apropiere se auzea sunetul strident al unei sirene ce părea că a înnebunit – sus, jos, sus, jos – precum hăhăitul unui măgar, acoperit apoi de ciripitul unui canar, ce s-a transformat, în scurt timp, într-un tril apăsător, pentru a face loc, în final, unui sunet înalt, stăruitor. Deși presărat cu mici întreruperi, trilul părea a reîncepe cu și mai mult avânt de fiecare dată, precum fondul sonor al unui montagne-russe, care mai prinde o dată viteză pentru ca apoi să se oprească de tot. Sigur că mă crede, îmi răspunse mama. Vorbea încet, iar vocea ei trăda o urmă de amărăciune. Aproape că mi-a stat inima-n loc când am auzit-o spunând: „Pe vremuri se auzeau alte sirene!”

Un sunet firav, care apoi creștea în sonoritate, devenea ascuțit și penetrant, apoi scădea din nou, pentru a reveni în forță – un sunet compact, care răsună de peste tot, din niște difuzoare invizibile, și avea o rezonanță metalică. Cunoșteam sirenele care se auzeau pe atunci din amintirile proprii copilăriei. Jiuitul acestora părea a fi de neoprit. El nu se oprea nici la granița elvețiană, nici la marginea orașului, în care locuim. Pătrundea neîncetat în locuința noastră. Când a răzbătut până la noi, pentru prima dată, sunetul încă subțire ca o ață, mama s-a schimbat la față ca în jocul de-a mumiile. I-a pierit culoarea din obraji, a deschis ochii foarte mari, platoul i-a alunecat din mâini și a căzut cu zgomot pe jos, o ceașcă s-a spart, lichidul s-a vărsat, iar sunetul a crescut din nou în intensitate, în momentul în care picioarele ei puternice au luat-o la fugă. „Stai, i-am strigat și am alergat după ea, așteaptă!” Am încercat s-o prind de fusta plisată care i se zbătea în jurul picioarelor, însă era mai rapidă ca mine. A trântit în urma ei ușa de la dormitor și a încuiat-o de două ori. Loveam cu pumnii în lemnul vopsit în alb și auzeam cum erau coborâte jaluzelele și cum se loveau de tocul ferestrei. „Du-te la joacă, mi-a strigat mama. Te rog, te rog

mult să mă lași singură!” Mi-am lipit urechea de gaura cheii și am ascultat. În spatele acestei uși se afla Bucureștiul: un beci. Iar din beci răzbătea plânsul mamei mele, pe care nu puteam s-o ajut.

Orașul s-a schimbat probabil mult de atunci, am spus, acoperind receptorul cu mâna, astfel încât mama să nu mai audă atât de tare sunetul puternic al sirenei.

»Cu siguranță«, răspuse ea. M-a îndemnat apoi să am grijă și să o sun din nou cât de curând. Am pus telefonul în furca aparatului instalat destul de sus. Eram cu adevărat în București? GARA DE NORD – în lumina dimineții am citit inscripția marcată pe peretele din față al clădirii gării, un acoperiș plat susținut de coloane. Lipsa decorațiunea antică, la care arhitecții, probabil, renunțaseră. Nu tu capitel ornat, nu tu gablu, nu tu diagonală. Orizontala și verticala erau însă de nezdruccinat, iar unghiul drept, reiterat, făcea clădirea de neclintit. Mașinile și autobuzele care înconjurau piața gării, păreau a fi niște cărăbuși lipsiți de orientare, în bătaia vântului, în comparație cu această construcție de beton.

Aici, la Gara de Nord, trebuie să fi sosit și bunicii mei. Eugen a venit iarna, Klara l-a urmat în primăvară.

El trebuie s-o fi luat de la gară. Poate că și ei au luat un taxi, m-am gândit, în timp ce mă urcam într-o mașină galbenă căreia îi făcusem un semn cu mâna. Trebuie să fi fost un Cadillac negru, un automobil tipic pentru perioada interbelică, care cu siguranță nu avea forma aerodinamică, ci semăna mai mult cu o trăsură, cu parbrizul său montat perpendicular și o scară, care să o ajute pe Klara să urce mai ușor.

Roata de rezervă era fixată lângă carcasa radiatorului și părea că se sprijină pe tabla de protecție, care se arcuia la rându-i grațios, peste roata din față. Într-un astfel de vehicul s-a așezat probabil Klara pentru a fi dusă către o anumită stradă marcată pe harta Bucureștiului: Strada Dr. Ciru Iliescu.

[...]

Imediat după ce am ajuns, citeam în memoriile bunicului meu, mi-am căutat un profesor particular și am început să tocesc limba română, de dimineața de la șase, până seara la șapte. Mi-era foarte greu să mă fac înțeles în magazine. Iar dacă mergeam la vreun restaurant, eram servit cu tot felul de surprize. De exemplu, când credeam că am comandat o bucată de carne preparată la grătar, chelnerul îmi aducea o delicioasă porție de ciuperci gratinate. Nu a trecut mult însă și am reușit să mă înțeleg cu oamenii în limba țării, ceea ce a simplificat foarte mult și colaborarea mea cu arhitecții și tehnicienii. Când am primit de la directorul firmei Hofer București sarcina de a concepe un sistem nou de încălzire centralizată pentru Palatul Regal – un proiect extrem de prestigios, după cum vă puteți imagina – am considerat că este vorba despre o recompensă pentru eforturile mele deosebite.

Regele Carol al II-lea a dat ordin, la vremea respectivă, să se demoleze aripa ce găzduise Corpul de Control, pentru a se construi în schimb o sală de teatru. Noul sistem de încălzire centralizată trebuia adaptat la modificările arhitectonice existente. Și, nu în ultimul rând, trebuia să îndeplinească anumite criterii estetice.

M-am suit într-un taxi pentru a merge la Palatul Regal, o clădire întortocheată, construită mai mult pe lungime. Mergând pe Calea Victoriei, am privit la cele trei etaje inegale. Erau despărțite între ele de balustrade. Coloane în stil corintic flancau ferestrele înalte, care aveau formă de semicerc în partea superioară. Balustrada de pe acoperișul plan aducea cu o coroniță. Oare pe ce ușă o fi intrat bunicul în

palat? Ședințele de coordonare aveau loc într-un birou amenajat special din Casa Regală, cel puțin asta scrisese el.

Dacă regele va insista să se aplice noul decret adoptat alaltăieri, dacă, deci, va fi construită încă o galerie la sala de teatru, atunci cazanul de încălzire prevăzut în planurile actuale va trebui înlocuit cu un cazan cu randament mai puternic, astfel încât să poată asigura încălzirea sălii și în condiții de iarnă, când mercurul termometrelor scade sub zero grade, explica Eugen Geck în limba română. Și-a așezat apoi ochelarii mai bine pe nas, bătând cu vârful creionului în desenul amplu, pe care îl desfășurase pe masa de ședință. Modificarea urma a afecta în aceeași măsură pompele, diametrul conductelor și lățimea radiatorului. „Și când ar putea fi livrat acest model nou împreună cu accesoriile necesare?”, a întrebat arhitectul-șef, un individ ceva mai îndesat cu ochi negri. Presupun că termenul de livrare ar fi cam de o lună și jumătate. Răspunsul lui Geck a provocat un talmeș-balmeș de glasuri. Termenul de livrare al noului cazan afecta întreaga desfășurare a lucrării. Din nou urmau a fi amânate termene, iar ei erau oricum în mare întârziere din pricina doleanțelor regale care se modificau de la o zi la alta. Pentru a ști mai exact cum stau lucrurile, ar dori să clarifice chestiunea respectivă pe loc, spuse Geck și, de pe telefonul care se găsea pe o măsuță, în partea din spate a sălii formă numărul biroului tehnic.

Spre marea mea surprindere, am auzit la celălalt capăt al firului o voce de femeie. M-am gândit, în mod firesc, că trebuie să fi format greșit și i-am cerut scuze doamnei pentru deranj. Când am format a doua oară, am învățit discul telefonului și mai atent. Telefonul a sunat scurt și, pentru a doua oară, am auzit aceeași voce la celălalt capăt - un „Alo?” morocănos - așa încât mi-am rostit numele și am enunțat motivul pentru care sunasem, rugând-o pe necunoscută să fie atât de amabilă și să îl cheme pe Sergiu la telefon. Nici nu am apucat bine să îmi exprim rugămintea că persoana sunată a și închis. Furios, am format numărul pentru a treia oară. Multă vreme a sunat în gol. După ce, într-un final, am auzit din nou în receptor vocea femeii, am vrut în primul rând să aflu cu cine aveam de-a face. Însă, în loc să îmi răspundă, m-a amenințat. Voi regreta amarnic, dacă o voi mai hărțui cu apelurile mele. Nu are pic de bun-simț, i-am strigat în telefon, n-aș vrea să știi de ce educație a avut parte. Și în plus, să se pregătească pentru că mă voi adresa superiorilor pentru a mă plânge de un astfel de comportament. Ce-o fi auzit, ce n-o fi auzit din ceea ce am spus, nu puteam aprecia prea bine. În orice caz, când am terminat eu de vorbit, închisese deja.

Cei patru bărbați își întrerupseseră discuția. Toți ochii erau îndreptați către Geck. Arhitectul-șef se așezase pe marginea mesei și își bălăngănea un picior în aer. Un altul își întorsese scaunul spre el, ținându-și mâinile încrucișate pe piept. În spatele acestuia se afla șeful de șantier, care îl privea cu aceeași nerăbdare pe Geck cu care îl privea și un alt arhitect, care stătea sprijinit și ușor aplecat de celălalt capăt al mesei.

Nu înțelege nimic, băigui Geck. În loc să dea de persoana responsabilă de la Biroul Tehnic, a vorbit cu o femeie necunoscută, care nu avea habar de bunele maniere. Poate o fi vreo problemă din centrala telefonică, își dădu cu părerea unul dintre bărbați, o explicație pe care bunicul păru a o accepta pe jumătate și care îi mai domoli furia. Și totuși, îi era greu să mai urmărească discuția despre detalii referitoare la construcție. Gândurile sale reveneau cu obstinație la vocea aceea de femeie. Poate răspunsese femeia de serviciu, care o înlocuia temporar pe Marina, care se îmbolnăvisese, iar Sergiu bea o cafea sau flirta din nou cu secretara. Dar ce-o fi fost în mintea acestei femei de nu s-a prezentat atunci

când el o rugase amabil să facă acest lucru, ba chiar mai mult, și-a îngăduit să îl trateze pe el, inginerul, ca pe un băiețuș care face o glumă! Țârâitul telefonului l-a smuls din gândurile în care era adâncit. „El trebuie să fie”, spuse și se grăbi spre aparat.

De data aceasta răspunse o voce masculină la celălalt capăt al firului. Dar nu era Sergiu, așa cum presupusesem eu. Un bărbat necunoscut mie mi-a transmis că eram rugat insistent să nu o mai sun niciodată pe Madame Lupescu. Altfel mă puteam aștepta la sancțiuni. Rămăsesem fără cuvinte. Apoi am repetat cu voce tare – cât se poate de conștient și din dorința de a dezlega acest mister – numărul de telefon al firmei Hofer București, pe care îl formasem. Am constatat astfel că primele patru erau identice cu cele ale numărului de telefon care făcea legătura cu apartamentele regale din palat.

Pentru două secunde a domnit o liniște deplină. Apoi bărbații au pufnit în hohote de râs. Arhitectul-șef necheza ca un cal, șeful de șantier lătra atât de tare, încât l-a apucat tusea:

„Cine se iubește, se tachinează!” „Geck și Madame Lupescu! Noul cuplu de vis”, glumea arhitectul, nechezând tot mai tare. Chipul lui Geck este schimonosit, parcă chinuit de o durere. Colțul din stânga al gurii îi atârână strâmb. Râsul său pare reținut, se aude ca un gâfâit sacadat. On a bien rigolé, a scris bunicul în memoriile sale. Ne-am amuzat copios. Cei prezenți îl băteau prietenește pe umăr, îl felicitau pentru îndrăzneala de care dăduse dovadă, muștrulindu-l pe acea doamnă. Pentru că cine altcineva decât Elena Lupescu, amanta evreică a regelui – cu aceasta erau cu toții de acord –, se găsea în spatele evoluției sinuoase a decretelor regale, care dădeau peste cap în mod constant proiectul de construcții.